

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Luvussa 2 kirjattu kuvaus vastaa käsityksemme mukaan suhteellisen hyvin nykytilaa. Arvioinnissa täytyy kuitenkin huomioida rehtoreille ja koulutuksen järjestäjille suunnatun kyselyn valitettavan vähäinen vastausmäärä. Nyt pohjana olevat arviot ja tilastot edustavat hieman yli kolmannesta lukioista ja koulutuksen järjestäjistä sekä noin ⅓ suoritetuista lukiodiplomeista.

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Tällä hetkellä lukiolaiset ovat valitettavan epäyhdenvertaisessa asemassa suoritushetkensä suhteessa. Etenkin pienissä lukioissa suoritushetkensä suhteessa ovat paljon heikommalla tasolla kuin suuremmissa lukioissa ja lukioiden väliset toteuttamiserot heikentävät yhdenvertaisuutta. Uudistuksessa huomiota tulee myös kiinnittää arvioinnin yhdenmukaisuuteen, joka voidaan toteuttaa esimerkiksi yhdenmukaisilla arviointiohjeistuksilla.

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Yhä edelleen SLL näkee tärkeänä kehittää arviointia sidosryhmäkyselyn tulosten pohjalta yhdenmukaiseksi, kaksivaiheiseksi kansallisen tason arvioinniksi (vrt. yo-kokeiden sensorointi), joka pohjautuu kansallisesti yhdenvertaiseen arviointiohjeistukseen.

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

1) Ovat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Jos korvaavuus halutaan toteuttaa, tulee lukiodiplomin olla vaatimustasoltaan ja arvioinniltaan samantasoinen yo-tutkinnon kokeiden kanssa. SLL kuitenkin pitää korvaavuutta hyvänä ideana, koska se tukee niitä opiskelijoita, jotka ovat luovempia tai haluavat panostaa muuhun kuin perinteisiin lukuaineisiin. Lisäksi uudistus tukee erilaisia oppijoita. Lähtökohtaisesti kuitenkin SLL:n mielestä suoritettavien yo-tutkinnon kokeiden määrää pitää vähentää 4 suoritettavaan kokeeseen, jolloin ei tarvitse miettiä lukiodiplomia osana tutkinnon suorittamisesta aiheutuvaa kuormittumisen purkua.

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

1) Ovat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Tällä hetkellä lukiodiplomien arviointi ei ole niin luotettavaa ja yhdenvertaista, että lukiodiplomeita voitaisiin käyttää tosiasiallisesti opiskelijavalinnassa. Arviointia ja saavutettavuutta tulee kuitenkin kehittää siten, että jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa opiskelijavalinnassa hyödynnettävät lukiodiplomit ja suoritukset ovat vertailukelpoisia. Pidämme lähtökohtaisesti esimerkiksi taito- ja taideaineiden diplomien hyödyntämistä kuitenkin kannatettavana joidenkin taidealojen opiskelijavalinnoissa. Tämä myös toimii hyvin vaihtoehtoisena väylänä korkeakouluun, joita pitäisi kehittää ja ottaa laajemmin käyttöön.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten

lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Esitetyt näkemykset ovat monessa suhteessa relevantteja. SLL:n mielestä lukiodiplomien suorittamisen pitäisi kuitenkin olla mahdollisia myös sellaisilla aloilla, joissa on mahdollisuus suorittaa yo-tutkinnon koe, eli SLL kannattaa tarjonnan laajentamista myös ns. tiedeaineisiin (humanistis-yhteiskunnalliset & luonnontieteelliset oppiaineet/oppiaineryhmät).

Lisäksi on hienoa, että tarjontaa ollaan jo nyt laajentamassa keskeisiin yhteiskunnallisiin teemoihin kuten yrittäjyyteen ja työelämään, mutta esitämme edelleen, että tarjontaa laajennettaisiin myös yhteen lukion lukiolain mukaista tarkoitusta tukevaan kokonaisuuteen, eli aktiiviseen kansalaisuuteen ja vaikuttamiseen. Lukiodiplomi voisi olla erittäin toimiva rakenne vahvistaa tämän keskeisen tulevaisuustaidon asemaa lukiokoulutuksessa. Tämä pätee myös yrittäjyyden ja työelämän lukiodiplomin osalta.

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemiksi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomia pidetään SLL:ssä tervetulleena mahdollisuutena näyttää ja syventää osaamistaan. Tämä myös luo mahdollisuuksia opiskelijoille monipuolistaa lukio-opintoja ja -suorituksia.

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

On erityisen tärkeää, että OPH vastuutetaan johtamaan ja koordinoimaan lukiodiplomien kehittämistyötä. Tämän lisäksi on hyvä hyödyntää kehittämistyössä esimerkiksi erityistehtävälukioita.

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Jos lukiodiplomin käytettävyyttä opiskelijavalinnoissa halutaan kasvattaa, vaatii se yhdenvertaisia suoritushetkiä. Tämä on taattavissa vain velvoittamalla lukiot diplomien järjestämiseen. Tästä syystä SLL kannattaa velvoittavuutta.

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kannatamme mahdollisimman laajaa lukiodiplomien suoritushetkiä. Tämä mahdollistaa muidenkin diplomien suorittamisen. Olemme kuitenkin huolissamme siitä, kaventaako järjestämisvelvoitteen piirissä olevien diplomien toteuttaminen muuta diplomitarjontaa.

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

On tärkeää, että lukiodiplomien suorittamiseen saadaan yhdenmukainen rakenne ja ohjeistus, joka kuitenkin huomioi lukiolaisten harrastuneisuuden ja osaamisen laajan kirjon ja siten mahdollistaa erilaiset toteuttamistavat ohjaamatta liikaa diplomisuorituksia samaan muottiin.

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns.

pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

On hyvä, että etämahdollisuuksia harkitaan ratkaisuin lukiodiplomikurssien toteuttamiseen. Tämä turvaa myös yhdenmukaisia suoritushetkiä lukiodiplomien sijainnista ja käytettävissä olevista henkilöresursseista huolimatta.

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

SLL kannattaa mahdollisuutta korvata lukiodiplomilla yksi yo-tutkinnon viidestä kokeesta. Tämä kuitenkin mielestämme vaatii arvioinnin yhdenmukaisuutta ja kaksivaiheisuuden laajentamista kansalliselle tasolle (vrt. yo-tutkinnon sensorointi).

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Tämä on selkeä askel yo-tutkinnon kokeen korvaamisessa ja mielestämme tästä syystä erittäin kannatettava idea.

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö

tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukioiden kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Tämä on SLL:n kannalta erittäin olennainen seikka, jotta lukiodiplomi on oikeasti verrattavissa nykyiseen yo-tutkinnon kokeen suorittamiseen. Tästä syystä kannatamme lämpimästi ulkopuolisen arvioijaverkoston koostamista ja ulkopuolista osaamista hyödyntävää kaksivaiheista arviointia.

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Jos lukiodiplomien hyödynnettävyyttä opiskelijavalinnassa halutaan kehittää, on tärkeää kuulla siinä myös korkeakoulujen näkemyksiä, jotta uudistukset todella palvelevat tätä tahtotilaa.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Yhdenmukaiset suoritusmahdollisuudet sekä ulkopuolinen arviointi tekee diplomien suorittamisesta yhdenvertaisempaa ja vertailukelpoisempaa. Tästä syystä nämä ovat hyviä askeleita diplomien paremmalle hyödyntämiselle opiskelijavalinnassa.

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Pidämme yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomia tervetulleena uudistuksena. Kuitenkin samanaikaisesti toivomme, että lukiodiplomi olisi edelleen suoritettavissa myös yksittäisten oppiaineiden osalta, eli tässä tapauksessa kotitaloudessa, jos suoritushaastavuus on järjestettävissä lukion taholta. Jos yhdistäminen mahdollistaa myös diplomin suorittamisen pelkästään kotitalouteen liittyvillä suorituksilla, olemme toimenpiteestä täysin samaa mieltä.

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lähtökohtaisesti pidämme ehdotuksesta laajentaa diplomi teknologian lukiodiplomiksi, jos suoritushaastavuudet yksittäisten aineiden osalta säilyvät vaikkakin sitten teknologian diplomin sisällä.

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjäluokioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

SLL kannattaa lukiodiplomin suoritushaastavuuksia myös ns. tiedeaineisiin (humanistis-yhteiskunnalliset & luonnontieteelliset oppiaineet/oppiaineryhmät). Lisäksi lukiodiplomin suoritushaastavuus tulisi laajentaa myös muihin keskeisiin yhteiskunnallisiin teemoihin kuin yrittäjyyteen ja työelämään, kuten aktiiviseen kansalaisuuteen ja vaikuttamiseen. Tämä tukisi myös lukiolain lukioille määrittämää tehtävää ja vahvistaisi näiden keskeisten tulevaisuustaitojen asemaa lukiokoulutuksessa.

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

3) En osaa sanoa

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

SLL ei valitettavasti pysty ottamaan kantaa kustannustarpeisiin. SLL:n mielestä on kuitenkin tärkeää korvata lukiodiplomien järjestämisen velvoittamisesta aiheutuvat kustannukset koulutuksen järjestäjille, jottei tämä vaikuta nykyisen lukiokoulutuksen järjestämiseen ja sen resursseihin negatiivisesti.

Tuomainen Jenni
Suomen Lukiolaisten Liitto